

Nemcsak számszerű fejlődés

„Bibliográfiai pohárköszöntők”

és szélesedő tematika

MEZŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR AJÁNLO BIBLIOGRÁFIÁIBÓL

Kétszázat jelentettek meg

városi Szabó Ervin Könyvtár Reviczky utcai központján, a tájékoztató szolgálat rövid hajú orvostanhallgatói elklódik dr. Jahn Ferenc, a általt halt kommunista orvos lvasia már Jahn Anna kis férjéről, de az hat éve g, és vajon nem született-e lamilyen új írás erről az érmerről? A könyvtáros lepolcrol az „Ifjuságunk péld című ajánló-bibliográfiát nost érkezett a nyomdából), k 56—57. oldalán fel van olva a kispesti „vörös dok- mlékező, munkásságát tár- kkek.

ánló bibliográfia abban kü- a tudományos bibliográfiá- y noha egyes témakörökben a a meglehető könyvek és demények címeit, e felsoro- sak a legfontosabb, az olva- les körét érdeklő olvasma- veszi figyelembe. Az effajta- ató a szocialista országokban könyvtári munka egyik se- zővé.

ék lehetünk rá, hogy Szabó éppen hatvan éve — tűzte lt: „a munkásságot segíteni őt szolgáló tudományos tá- ásban” és ezért állított ösz- akkor ajánló bibliográfiá- munkásmozgalom történeté- irodalmáról. Az ajánló bib- a különböző típusai azonban a Szovjetunióban váltak köz- é. Nálunk az 50-es évek ele- zabó Ervin alapította Fővá- nyvtár lett az ajánló bibliog- lso — s azóta is egyik legfon- — „műhelyvé”. (A tudomá- bliográfiákat és emlék-köny- em számítva, több mint két- ánló bibliográfiát jelentettek t tizenöt év alatt.) Ezek, a b könyvtárba is elkerült, vasók tájékozódását szolgáló áfiák az első időktől kezdve munkát végeztek. Noha egy nem minden ilyen összeáll- lult ki az olvasók tényleges ól, nem volt szerencsés az gy néhány ilyen, a könyvtá- általt „bibliográfiai pohárkö- ek” is nevezett „szempont- ny” tematikus műveket is an és lelkesen ismertetett.

gények növekedésével párhu- nemcsak az ajánló bibliog- száma szaporodott az immár ja nevét viselő nagy buda- könyvtárban, hanem szélese- matikájuk is. A lelkesedő is- ések helyett kritikusoknak, s művészeknek, a történelem inak nyilatkozatait idézik az bibliográfiai.

elmúlt években — nem utol- an a főleg szépirodalmi, mű- l és történelmi jellegű „szae- nes” bibliográfiai ösztönzésé- ajánló bibliográfiákat jelenté- leg — mind nyomtatott, mind írást formában — az Ország- lezőgazdasági Könyvtár és az os Műszaki Könyvtár is, va-

lamint a 19 megyei könyvtár közül a legtöbb. A Mezőgazdasági Könyvtár legfigyelemreméltóbb ilyen irányú kiadványa a „Tanácsadó a mezőgazdasági szakkönyvállomány hasznosítására.” A falusi könyvtárokhoz is szól és jól tájékoztatja őket, miképpen népszerűsítsék könyvtáraik „rejtett tartalékait”. A Műszaki Könyvtár két kitérő bibliográfiai sorozatot ad ki (sajnos, túlságosan kis példányszámban) és különösen „A tudomány és technika újdonságai” című sorozat kiadványai mondhatók hasznosaknak. A megyei könyvtárak közül a győri, a veszprémi és a miskolci könyvtárakban adtak ki jó ajánló bibliográfiákat. Miskolcon például a megyei tsz-akadémiák tananyagához alkalmazkodva jelentettek meg mezőgazdasági könyv-tájékoztatókat.

A bibliográfiákról és azok módszertani vonatkozásairól rendszeresen szó esik a „Könyvtáros” című folyóiratban, és az ajánló bibliográfia egyik sajátos formája a tavaly óta minden két héten napvilágot látó, „Új Könyvek” című szaklap, amelyet a Könyvtártudományi és Módszertani Központban szerkesztenek. Ez a kiadvány minden Magyarországon megjelenő könyvet ismertet, külön megjelölve, hogy melyik könyvet, milyen jellegű könyvtárba javasolnak elsősorban úgynevezett törzsananyagként, melyiket pedig csak másodsorban. Nyilvánvaló, hogy a könyvtárosok akkor válnak jó és tárgyilagos ajánlókká, ha a felkészülésben segítik őket.

A Könyvtártudományi és Módszertani Központ — a nagy közművelődési könyvtárak szakembereinek bevonásával — nemrégiben alaposan felmérte az ajánló bibliográ-

fiák helyzetét. Megállapították, hogy az elmúlt években nemegyszer ugyanarról a szűkebb témáról több könyvtár is jelentetett meg ajánló bibliográfiát, másrészt pedig fontos témakörök (például a baráti országok életére vonatkozó ajánló bibliográfiák) hiányzanak. A központ elemzése rámutatott arra, hogy még ma is egy-egy bibliográfia — a benne rejlő nagy munka ellenére — „pohárköszöntő” jellegű, nem az olvasók érdeklődéséből, igényéből indul ki. Fontos megállapítás, hogy — bár a mezőgazdasági szakirodalom kétségkívül lassabban „kopik”, mint az iparral vagy különösen a történelmi kérdésekkel foglalkozó irodalom, — a Mezőgazdasági Könyvtárnak legalább négy évenként ki kell adnia a már említett, összefoglaló jellegű „Tanácsadó”-t, még akkor is, ha az új kiadványba a régi anyagának 60—70 százaléka belekerül. Hiszen új, szemléletesebb csoportosítási lehetőségek is adódhatnak. Nagyon fontos, hogy a falusi, mezővárosi könyvtárosok további ösztönzőbb tájékoztatásával elérjük: az egyszerű tsz-tagok ne csak a háztájira vonatkozó (kiskerttel, baromfitenyéssel stb. foglalkozó) könyveket olvassák a mezőgazdasági szakirodalomból.

A K. M. K. — mint az ajánló bibliográfiai koordináló szerve — segítségével készült el az ajánló bibliográfiai 1966-os terve. Ebben többek között az szerepel, hogy a miskolci Borsod Mezei Könyvtár bibliográfiát jelentet meg külön a „Borsodi költők”-ről és a „Borsodi írók”-ről, továbbá a miskolci származású Szabó Lőrinc munkásságáról. Gyűrt kiadják a Győr-Sopron megyei sajtó átfogó, 15 íves bibliográfiáját.

A Pest Megyei Könyvtár — többek között — a Duna-kanyarról ad ki ajánló bibliográfiát 1966-ban. A Szabó Ervin Könyvtár egyik legérdekesebb kiadványa az „Afrika irodalma — irodalom Afrikáról” című bibliográfia, továbbá a „Társadalmi Szemle” utóbbi nyolc évfolyamának repertórium a lesz.

Az ajánló bibliográfiai 1966-os és most kidolgozás alatt álló ötéves terve megszüntet bizonyos ismétléseket és eltüntet egyes fehér foltokat. Mégis több módszertani és technikai probléma nyitva marad. (Egy kisebb könyvtárban például nem minden a bibliográfiai által ajánlott könyv — és különösen nem minden folyóirat — van meg. A ajánló bibliográfiáknak ugyan a téma-közérdeklőségéből és a nagy könyvtárak „modell”-jéből kell kiindulniuk, de tekintettel kell lenniük a kisebb könyvtárak állományaira is. Nem könnyű ezt összeegyeztetni.) A problémákhoz kapcsolódik az országos terjesztés ügy is. A módszertani központ ugyan azt akarja, hogy a sikerült bibliográfiaikat — a nemrégiben megalakuló Népművelési Propaganda Iroda segítségével — ne csupán a Szabó Ervin Könyvtár (különben igen széles körű hálózatában, s ne is csak egyetlen megye területén terjesszék. A gondolat jó, ám a Szabó Ervin Könyvtár és a megyei könyvtárhálózatok könyvanyaga nem azonos. Tovább felmérésekre és nem utolsósorban könyv beszerzések fokozottabb egy behangolására van szükség ahhoz, hogy bizonyos ajánló bibliográfiaik a jövőben nagy példányszámban, országosan terjesszenek.

ANTAL GÁBOR

KIÁLLÍTÁS

Az Ellenállók Nemzetközi Szövetségének budapesti kongresszusa alkalmat adott a századunkbeli magyar haladó művészet ösztönzésére. „A magyar képzőművészek a fasiszmus ellen” c. kiállítás (a Nemzeti Galéria földszinti teremében) nagyban és egészben átfogó képet nyújt arról, hogy az első világháború óta napjainkig mint vállalták művészeink a legjobb nemzeti hagyományokat: művészi tevékenységükkel részt venni az elnyomottak küzdelmében, kifejezni érzelmeiket, szenvedéseiket és az igazság, a béke győzelmébe vetett hitüket.

A HÁBORÚ ELLEN

A rendező, D. Fehér Zsuzsa nem kívánta, hogy a kiállítás csupán a szorosabb értelemben vett fasiszmus elleni harc tematikájának művészetét tükrözze. Éppen ezért időrendben visszanyúlt az első világháborúban felbredt művészi lelkiismeret megrendítő vallomásaihoz: Mednyánszky és Vaszary háborús festményei indítják a kiállítást, amely a Tanácskörtársaság nagyszerű plakáit is újra bemutatja, és a korabeli művek felsorakoztatása után elvezet a mai fiatal művészek számukra immár történelmi visszapillantásaihoz, az első világháború szörnyűségeit ábrázoló művektől pedig azokhoz a

nemzetközi szolidaritást kifejező művekhez, amelyek a Vietnamban folyó háború szörnyű képeit, jeleneit, rémlátomásait és a hazafiak felszabadulási harcát ábrázolják.

A FASIZMUS SZÖRNYETEGE

Dérkovits Gyula, Dési-Huber István, a Szocialista Képzőművészek Csoportja, s jó néhány magányos szakadt művész fejezte ki különböző stílusirányzatokhoz kapcsolódva realista ábrázolással, vagy a fasiszta szörnyeteg jelképes idézésével, mindenképpen azonban a művészet hevével a fasiszta erőszak elleni tiltakozást. És mint ahogy az Ellenállók Nemzetközi Szövetsége tömöríti a különböző országok antifasiszta harcosait, úgy láthatjuk e kiállításon is az 54 festmény, 448 grafikai lap, 24 plakát, 120 szobor és érme felsorakoztatásával, a művek által képviselve a nemzetközi összefogást: a spanyol polgárháborúban, a franciaországi ellenállásban, a szovjet és magyar partizánok soraiban, a második világháború befejezése óta pedig a béke fenntartásáért és az elnyomott népek felszabadulásának megsegítéséért folytatott világméretű küzdelemben.